tekkinud hälvetest, tuleb 0% kuni ± 10%-liste muudatustega areaale lugeda õieti rahvastikutiheduse püsialadeks.

Ülalmainitud III lisa tunnistab ilmekalt, et rahvastiku peamised tihenemisalad levivad perifeerselt ja kuuluvad Linnaäärisesse. Suurima rõhuga tuleb see ilmsiks linna lääne-, edela- ja lõunapiirdel, kus viimase kümneaastaku kestes on kerkinud uuslaiendid — Tähtvere, Tamme ja Ropka-Piiskopi linnaosad. Hoopis tagasihoidlikumalt, ent siiski märgiliselt on kasvanud rahvastikutihedus ka linna kirdepiirdel, Kalmistu-, Raadi- ja Jaamaaluses, kus endine harevama asustusega Linnaääris on vahepeal tugevamalt täishoonestatud või kohati isegi laienenud.

Teravaks vastandiks Linnaäärise senivaadeldud osadele on linna kagupiirdel piki Emajõge ja sadamaraudteed kulgev Jõeveerik. Siin on meil tegemist rahvastikutiheduse hõrenemisalaga, kus 1927.—1934. a. vahemikus elanike arv on paiguti vähenenud isegi üle 30-ne protsendi. Kaheldamatult sõltub selline suur vahe mõnel määral Jõeveeriku sargade üldiselt tagasihoidlikust arvust, mille tõttu juba tavalise rahvastikuliikumise — ümberkolimiste — tõttu võivad tuleneda kõrgeprotsendilised muudatused. Siiski ei piisa sellest Jõeveerikus tekkinud võrdlemisi ühtlase hõrenemisala selgitamiseks. Lähem uurimine osutabki, et siinse elanikearvu vähenemispõhjust tuleb otsida mitmeist põhjusist. Neist mainitagu vaid olulisemaid. Jõeveerikus valitsevate halbade ja mujal lahedamaks muutunud korteriolude tõttu on siit lahkunud mitmed leibkonnad, kes on jäänud asendamata või asendatud väiksemaarvulistega. Vanemaist, kõdunevaist elamuist on üksikud (1930. a. näit. Jõe uulis nr. 13 asunud kuuekorteriga laumik) tulnud lammutamisele, muutunud või muutumas täiesti elamiskõlbmatuks, sellal kui uute ehitamine või vanade remontimine ei ole sel määral aset leidnud. On ka muid lokaalseid tegureid, nagu end. korteriruumide võtmine tööstusruumide alla või tööstuste sulgemine (1929. a. suleti Karlova lauavabrik), mille tõttu osa siin elavaist leibkondadest, eriti puidutöölis-, ametnike ja praakerite perekondi, on kolinud mujale.

Rahvastikutiheduse püsialad on, nagu III kartogramm näitab, kõige ulatuslikumad Linnakehises. Nii on rahvastikutihedus enam-vähem püsinud Kaagi-, Lepa-, Savi-, Aia- ja Kaarlilinnas. Siiski tuleb viidata siin-seal leiduvaile väikseulatuslikele erandeile, eriti 10—30%-lisile tihenemislaikudele Aialinna toomitaguses osas, Lootuse-Õnne-Pargi uulidest tähistatud alal Kaarlilinnas ja Peetrilinnas peamiselt Puiestee, Mäe ja Narva uuli ääres. Kõiki viimatimainitud alasid

Tartu IV, lk. 291